

δρείας, ἐν ἣ ἄρχῃ διετέλεσε μέχρι τοῦ ἔτους 1867. — Μετὰ ταῦτα, Κεδίβου γενομένου τοῦ ἐξανασταθέντος νὰ καταβῇ τοῦ θρόνου τῆς Αἰγύπτου Ἰσμαὴλ πασσᾶ, διορίσθη καὶ πάλιν ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, καὶ βραδύτερον διοικητὴς Καΐρου, εἶτα δὲ πάλιν μέλος τοῦ ἰδιαίτερου Συμβουλίου τοῦ Κεδίβου, καὶ κατόπιν πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Μουκάβαλα κτλ. — Εἶτα βλέπομεν αὐτὸν ἀλληλοδιαδόχως διοικητὴν Ἀλεξανδρείας ἐκ δευτέρου, μέλος τοῦ ἰδιαίτερου Συμβουλίου, διοικητὴν Καΐρου, πρόεδρον τοῦ Ἐφεσίου Ἀλεξανδρείας, ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης, πρόεδρον τοῦ Μικτοῦ Δικαστηρίου κτλ. Ἐπελθούσης μετὰ ταῦτα τῆς ἐκθρονίσεως τοῦ Ἰσμαὴλ πασσᾶ καὶ γενομένου Κεδίβου τοῦ ἤδη τοσοῦτον συνεισῶς καὶ πατριῶς ἐν Αἰγύπτῳ ἀντιβασιλεύοντος Τεφικ πασσᾶ, διορίσθη αὖθις ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης, μεθ' ὃ ἐγένετο τὸ τρίτον διοικητὴς Ἀλε-

ξανδρείας μέχρις ἰουλίου 1880, ὅτε προσελήφθη ὑπὸ τοῦ Κεδίβου Τεφικ ὡς Μέγας αὐτοῦ Αὐλάρχης καὶ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ διετέλεσε μέχρι τοῦ ἰουνίου 1888, ὅτε πάλιν διορίσθη ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἔκτοτε διατελεῖ τοιοῦτος μέχρι τῆς σήμερον.

Τοιοτοτρόπως βλέπομεν ἐν τῇ Σουλφικᾷ πασσᾶ το σκετικῶς σπάνιον φαινόμενον ἀνδρὸς ἥμισυ φιλοδόξου, διὰ μόνης τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ ἰκανότητος καὶ τῶν περικοσμουσῶν αὐτὸν ἀρετῶν ἀξιουμένου τῶν ὑφίστων τιμῶν, ἀπολαύοντος τῆς μεγίστης εὐνοίας τριῶν ἀλλεπαλλήλων μοναρχῶν καὶ περιβαλλομένου ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ τέσσαρα ἔτη σχεδὸν ἀκαταπαύστως τὰ ὑπατα ἐν Αἰγύπτῳ ἀξιώματα. Ὁ δὲ ἀνὴρ οὗτος ἦτο, ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη, ὁ μόνος ὀκταετῆς ἐκείνος παῖς, ὅστις ἡχμαλωτίσθη ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων κατὰ τὴν ἐξοδὸν τοῦ Μεσολογγίου.

Ο ΚΩΦΟΣ

υπὸ Octave Mirbeau.

Χθὲς ἐπεσκέφθη τὸν ζωγράφον Φίλιππον Γρασσώ, ὑψηλόν, ἰσχυρὸν καὶ ἥπιον ἄνθρωπον, μὲ πρόσωπον ὠχρὸν καὶ ἐρρυτιδωμένον. Ὁ Γρασσώ εἶνε κωφὸς καὶ ἡ ἑλλειψίς αὐτῇ τὸν καθιστᾷ ἀδέξιον, ὀλίγον τι αἰσχυνηλὸν καὶ πολὺ συνισταμένον.

Τὸν εἶχον συναντήσῃ ἐνίοτε, τὸ ἑσπέρας, παρὰ τινι τῶν φίλων μου καὶ αἰφνιδίᾳ τις συμπάθεια μὲ εἰλκυσε πρὸς αὐτόν. Τὸν ἄφιναν μόνον, διότι ἦτο σκυθρωπὸς καὶ ὠμίλει ὀλίγον. Σιωπηλὸς πάντοτε ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς εὐθυμίας, ἥτις τὸν περιστοιχίζεν, ἐφαίνετο μηδὲν ἐννοῶν καὶ διώκων ὄνειρα διηνεκῶς φεύγοντα. Περὶ τοῦ βίου του οὐδὲν ἄλλο μοὶ ἦτο γνωστὸν εἰ μὴ ὅτι ἦτο νυμφευμένος, ὅτι δὲν συνέζη μετὰ τῆς γυναικὸς του καὶ ὅτι ἐθεωρεῖτο πτωχὸς ἀπὸ χρημάτων καὶ ἀπὸ εὐφυΐαν καλλιτεχνικήν.

Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιόν του, ὁ Γρασσώ εἰργάζετο εἰς μίαν μεγάλην ἐλαιογραφίαν, καθισμένος ἐπὶ ὑψηλοῦ τινος θρανίου.

— „Μὴ κυττάζετε“, μοὶ εἶπεν ἐρυθριῶν . . . „μὴ κυττάζετε τὸ ἔργον μου . . . εἶνε πολὺ ἄσχημο . . .“

— „Πῶς; ἄσχημο;“ τῷ ἀπήντησα, „ . . . ἀλλὰ . . .“

— „ὦ! μὴ μου κάνετε κομπλιμέντα, σᾶς παρακαλῶ . . . Ἐεύρω, ζεύρω, ἀφῆτε! . . .“

Ὁ Γρασσώ κατέβη ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ θρανίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτο σκαλωμένος ὡς πτηνόν, ἀπέθηκε τὸ πυξίδιον καὶ τοὺς χρωστήρας του ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ εἶπεν ἀναστενάζας:

— „Ἐπεθύμουν, ἐντούτοις, πολὺ! . . . Ἀλλὰ ἔχω τὸ δυστύχημα νὰ ἦμαι κωφός! . . . Δὲν ἀκούω οὔτε τραγούδια οὔτε κλάφες· δὲν ἀκούω τίποτε . . . Πέριξ μου, τὰ πάντα εἶναι βωβᾶ. Ἡ φτεροῦγες δὲν ἔχουν ἀνατριχίλα, ὁ ἄνεμος δὲν ἔχει παράπονα, ἡ φωναὶς δὲν ἔχουν μουσική . . . Τὰ πάντα γεννῶνται, κινεῖνται καὶ ἀποθνήσκουσιν ἐν τῇ αἰωνίᾳ σιγῇ . . . Καὶ ἔπειτα! . . . Εἶμαι τόσο δυστυχής . . . Ἐλᾶτε νὰ ἰδῆτε, θὰ σᾶς δεῖξω καὶ τί . . . καὶ τί τὸ ὅποιον δὲν δεῖξα ἀκόμη ὅς ἐκάνενα.“

Ἐπῆγεν εἰς τὸ βᾶθος τοῦ ἐργαστηρίου του, ὅπου ἦσαν κατὰ σειρὰν τοποθετημέναι αἱ εἰκόνες του, ἡ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης. Ἐλαβε μίαν ἐξ αὐτῶν, ἀπετίναξεν ἀπ' αὐτῆς τὸν κονιορτὸν καὶ τὴν ἐτοποθέτησεν ἐπὶ ἐνὸς ξυλίνου λευκοῦ ὑποβάθρου.

— „Πολλὰς φορὰς ἠθέλησα νὰ τὴν καύσω“, εἶπε στενάζων, „διότι μὲ βασανίζει, μὲ φονεύει . . . Καὶ χθὲς μάλιστα, δὲν εἰξέυρω τί μ' ἐκράτησε . . . ναι, ἀν εἰξέυρετε πόσον ἀνόητος εἶμαι! . . . Εἰλικρινῶς, πῶς εὐρίσκετε αὐτὴν τὴν εἰκόνα;“

Ἦμην καταγοητευμένος, ἐκθαμβος, ἐκπληκτος. Ὁ θαυμασμός μου ἐκάρφωνε τὰ χεῖλη. Μὲ ὕψος ἡλίθιον τὸν ἠρώτησα:

— „Εἶνε ἴδιό σας ἔργο, αὐτό;“

Ὁ Γρασσώ ἐμειδίασε μελαγχολικῶς.

— „Σᾶς ἐκπλήττει, δὲν εἶν' ἔτσι; Αὐτὸ μὲ ἐκπλήττει κ' ἐμέ . . . Τί νὰ σᾶς εἰπῶ! . . . Ναι, ἦτο μία ὥρα ἐκείνη, φεῦ, ἡ μόνη ὥρα καθ' ὅλον μου τὸν βίον! . . . Ἰδέτε αὐτὰ τὰ μάτια, αὐτὰ τὰ χεῖλη, αὐτὸ τὸ χέρι, αὐτὸ τὸ μπράτσο, αὐτὸ τὸ θαυμάσιον κρέας . . . Εἶνε ἡ γυναῖκα μου, ἐννοεῖτε;“

Ὁ δυστυχὴς κωφός, ὅστις ἀπὸ τινων στιγμῶν ἐπνίγετο προσπαθῶν νὰ συγκρατήσῃ τὰ δάκρυα, ἔπεσεν ἐπὶ μιᾷ καθήκας, καὶ στηρίζας τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ των γονάτων του ἔκρυψε τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χεῖράς του καὶ ἐξερράγη εἰς δάκρυα καὶ λυγμούς.

Ἀφ' οὗ παρήλθεν ἡ κρίσις, αἰσθανθεὶς ἀποτόμως μεταμέλειαν, μὲ ἠρώτησεν, ὀλίγον αἰσχυνηλῶς καὶ σχεδὸν ἰκετευτικῶς:

„Εἶμαι ἀνόητος, δὲν εἶν' ἔτσι; . . . σᾶς φαίνομαι ἀνόητος; . . . Καὶ ἐν τούτοις ἔχω μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ ἀδειάσω ἐπὶ τέλους μιὰ φορὰ τὴν καρδιά μου . . . Ἀλλὰ θὰ σᾶ εἶνε βαρετό, νὰ σᾶς διηγηθῶ αὐτὰ τὰ πράγματα! . . .“

Τὸν ἐνεθάρρυνα φιλοφρόνως νὰ μοὶ ἐμπιστευθῇ τὸ μυστικόν του, καὶ ἰδοὺ τί μοὶ εἶπε, μὲ φωνὴν τεθλιμμένην;

* * *

— „Δὲν εἶνε ὅμως ἐνδιαφέρον . . . Ἡ μήτηρ μου, χήρα μετὰ ἐνὸς ἔτους ὑπανδρείαν, μὲ ἀνέθρεψε μὲ πολλοὺς κόπους καὶ βάσανα, διότι ἦμουν πάντοτε φιλάσθενος. Ὅταν ἐφθασα εἰς τὴν ἡλικίαν νὰ πηγαίνω εἰς τὸ σχολεῖον, αὐτὴ ἡ μήτηρ μου μὲ ὠδήγει ἐκεῖ, διότι δὲν ἠθέλε νὰ μὲ ἐμπιστευθῇ εἰς κανένα. Αὐτὸ μὲ κατέστησεν ὀλίγον τι ἄγριον καὶ δειλόν. Προσθέσατε ὅτι ἦμουν κωφός καὶ ἄσχημος καὶ θὰ ἐννοήσετε ὅτι εἰς τὸ σχολεῖον, ἕνεκα τῆς συνισταμένης

καὶ δειλὴς συμπεριφορᾶς μου, ἡναγκαζόμενη νὰ υποφέρω ὅλων τὰς ὕβρεις καὶ τὰ σκώμματα . . . , Ναί, πολλές φορές μὲ ἔδειραν οἱ συμμαθηταὶ μου, σὰς διαβεβαίω . . . Πολὺ μικρὸς ἀκόμη, ἡγάπων ἐμπαθῶς τὸ ἱχθυογραφεῖν· ἡ ζωγραφικὴ δὲ μὲ ἐνέβαλλεν εἰς ἄκρον ἐνθουσιασμόν . . . Ἡ μήτηρ μου, ἐπιθυμοῦσα νὰ λάβω, ἕνεκα τῆς ἀσθενοῦς μου κράσεως, ἡσυχον καὶ ἄκοπον ἐπιτήδευμα, ἐνεθάρρυνε τὴν ἐμφοτον κλίσιν τῶν παιδικῶν ἐτῶν μου. Ἐσχον διδασκάλους· ἔγεινα δεκτὸς εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Ὁραίων Τεχνῶν, ἐφοίτησα εἰς τινὰ ἐργαστήρια ζωγράφων· ἐργαζόμενη μετὰ ἐνθέρμου ζήλου. Ἐξήκολούθησα νὰ ζῶ πλησίον τῆς μητρός μου, ἡ ὁποία μ' ἐπεριποιεῖτο καὶ μὲ περιέθαλπε μετ' ἄκρας στοργῆς καὶ τρυφερότητος ὡς νὰ ἦμην μικρὸν κοράσιον, καὶ ἦμην εὐτυχής, μὴ αἰσθανόμενος καμμίαν ἀνάγκην ἐξωτερικῆς ἐλευθερίας καὶ μὴ ἔχων κανένα πρόωρον πόθον πρὸς τὰς ἡδονὰς καὶ διασκέδασεις . . . Ἐπειδὴ δὲν ἤμεθα πλούσιοι, κατώρθωσα, διὰ ξένης προστασίας, νὰ λάβω μίαν θέσιν ὡς διδάσκαλος τῆς ἱχθυογραφίας εἰς ἓν κυριακὸν σχολεῖον. Πολλάκις λοιπόν, ὅταν ἐτελείωνα τὰ μαθηματά μου, ἐπήγαινα νὰ εὕρω τὴν μητέρα μου, ἡ ὁποία ἐπερνοῦσε ἐν μέρος τῆς ἐσπέρας εἰς τινὰ οἰκογένειαν ὑπαλλήλων, τὴν οἰκογένειαν τῶν Ῥαβυρῶ, τῶν μόνων φίλων τοὺς ὁποίους εἶχαμεν. Τοιουτοτρόπως ὁ βίος ἔρεε γλυκὺς καὶ ἡρεμὸς, ὅπως ἐξωραϊζόμενος ὑπὸ τῶν ἐλπίδων μελλούσης ἐπιτυχίας, διότι πάντες εἶχον τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ ἐγινόμην μέγας καλλιτέχνης.

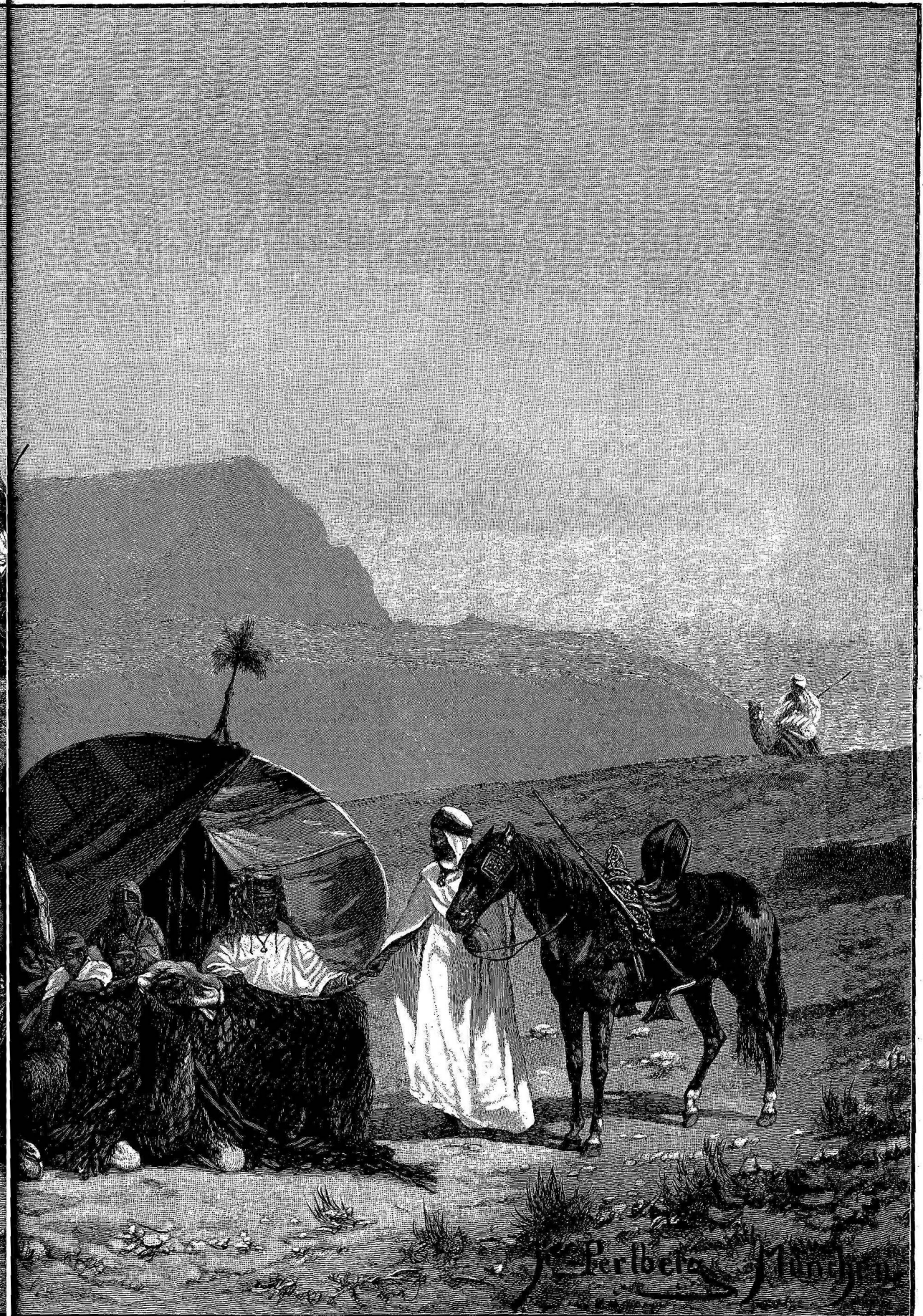
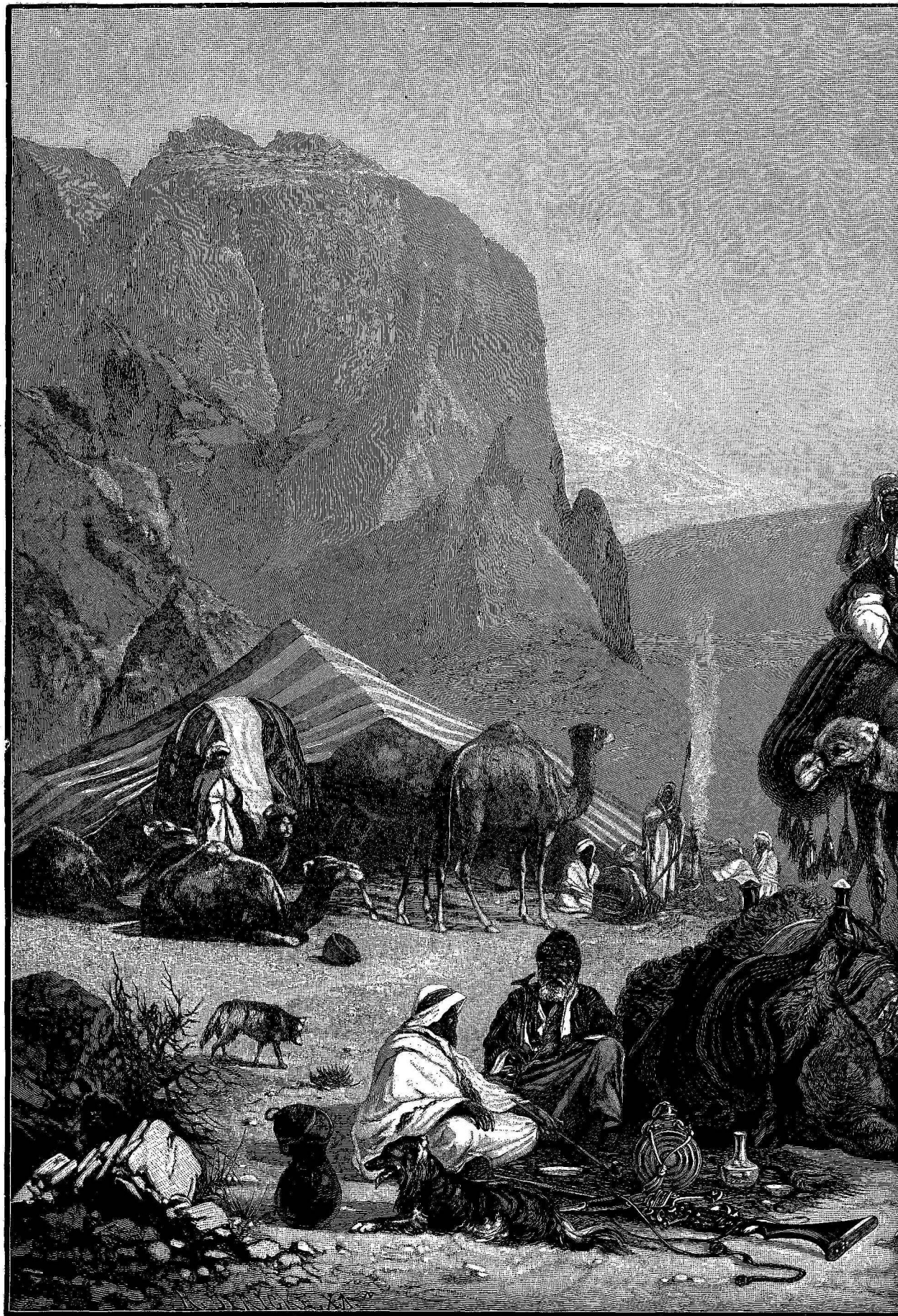
Ἐν ἐκ τῶν ἐτῶν ἐκείνων, ἐν τῇ καλλιτεχνικῇ Ἐκθέσει, μοὶ ἀπενεμήθη δευτέρον παράσημον. Ἡ ἐπιτυχία ἐκείνη ἔφερε μεγάλην χαράν, καὶ ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ τῶν Ῥαβυρῶ ἔγεινε πολὺς καὶ σπουδαῖος λόγος περὶ τῆς δόξης καὶ τῆς εὐτυχίας μου. Αὐτοὶ οἱ καλοὶ ἄνθρωποι εἶχον μίαν θυγατέρα, τὴν δεσποινίδα Κλοτίλδην, ὠραιότατην κόρην ξανθὴν, μὲ μεδιόμα ἀγγελικόν, τὴν ὁποίαν ἡγάπησα καὶ τὴν ὁποίαν — ἐνυμφεύην. Ἡ συγκατάθεσις τῆς ὠραίας δεσποινίδος νὰ γείνη σύζυγός μου, ἐμοῦ τοῦ τεθλιμμένου, τοῦ ἀσχημοῦ, τοῦ ἀσθενοῦς, μὲ ἐνέβαλλεν εἰς τοσοῦτον ἄπειρον καὶ ἀκράτητον χαράν, τοσοῦτο βαθεῖαν καὶ ζωηράν εὐγνωμοσύνην, ὥστε ἡ πτωχή μου μήτηρ ἐφοβήθη μή πως τρελλαθῶ . . .

Τὴν στιγμὴν ταύτην τὰ δάκρυα τὸν ἐπνίξαν. Ὁ Γρασὼ ἔμεινεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς σιωπηλός, καὶ εἶτα ἐξήκολούθησε:

* * *

Σὰς διηγοῦμαι ὅλ' αὐτά, ὀλίγον τι ἀσυνάρτητα, . . . μὲ συγχωρεῖτε . . . Πρὸς μεγάλην θλίψιν τῆς μητρός μου, μετώκησα εἰς τὴν κατοικίαν τῆς νέας μου οἰκογενείας. Ἀλλὰ τοιοῦτος ἦτο ὁ πρῶτος ὅρος, ὅστις μοὶ ἐπεβλήθη ὑπὸ τῶν Ῥαβυρῶ καὶ τὸν ὁποῖον ἐγὼ παρεδέχθην. Ἡ σύζυγός μου εἰ καὶ ἐφαίνετο πάντοτε γλυκεῖα, ἐνόησα ὁμῶς μετ' οὐ πολὺ ὅτι δὲν ἠσθάνετο ἀγάπην πρὸς ἐμέ . . . καὶ μάλιστα, ὅτι ἐνέπνεον εἰς αὐτὴν ἀκατανίκητόν τινα ἀποστροφήν. Καὶ ἐγὼ, συνειδημένος εἰς τὰς βαυκαλώσας θωπείας τῆς μητρός μου, συνειδημένος πρὸ πάντων εἰς τὸ νὰ ζῶ ἐξ αἰσθημάτων ἀγάπης καὶ τρυφερότητος, ἠσθάνθην ἐγκάρδιον θλίψιν καὶ συναίσθημά τι ἀπομονώσεως . . . Ἀλλὰ παρηγόρουν ἑμαυτὸν μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι διὰ τῆς πολλῆς μου τρυφερότητος, διὰ τῆς ἄκρας μου εὐπειθείας καὶ ἀφοσιώσεως θὰ εἰσέδουν ποτὲ εἰς τὴν καρδίαν ἐκείνην ἥτις ἔμενε κλειστὴ εἰς τὰς λατρείας μου . . . Κατέφυγον πρὸς τὴν τέχνην μου . . . Πλὴν φεῦ! δὲν ἦμην καλλιτέχνης· καὶ ἂν ἐγνώριζετε, τί πόνον μοὶ προὔξενεν ἡ ἐπίγνωσις αὕτη τῆς ἀνικανότητός μου! . . . Πρὸς τοῦτοις, ἡ ἐπιτυχία μου ἔκαμε στάσιν αἱ εἰκόνες μου

δὲν ἐπωλοῦντο πλέον· καὶ δὲν ἤμεθα πλούσιοι. Αἱ ἐφημερίδες, αἱ ὁποῖαι πρότερον ἔγραφον περὶ ἐμοῦ, ὡς νεανίου ἔχοντος λαμπρὸν μέλλον, οὐδεμίαν πλέον μνείαν ἐποιοῦντο τοῦ ὀνόματός μου. Ἄλλως τε, ἐφαίνετο ὅτι ἡ φαντασία μου εἶχε παγῶσιν καὶ ἀποναρκωθῇ ὡς ἐν ἐγκεφάλῳ γέροντος. Μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ συλλάβω, νὰ ἐκτελέσω, νὰ μεταφράσω οὐδὲ τὸ παραμικρόν. Καὶ τὸ χέρι μου ἀκόμα ἐπιανότουνε ἐπάνω ἔς τὸ πανὶ τῆς εἰκόνος . . . Ἦμουν κωφός καὶ ἤθελα νὰ γείνω ζωγράφος! Τί τρέλλα! Μήπως ἡ ζωγραφία δὲν εἶνε μουσικὴ, μουσικὴ ὁρατὴ καὶ ψηλαφητή; Δὲν ὑπάρχει εἰς ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου ἡχητικὴ τις δύναμις, τῆς ὁποίας τὴν ἀρμονίαν δὲν δύνανται οἱ ὀφθαλμοὶ μόνον νὰ ἐξαγάγωσιν; Καὶ τί ἄλλο βλέπομεν ἐν τῇ φύσει εἰ μὴ τὴν μεγαλοπρεπῆ ἀρμονίαν τῶν σχημάτων καὶ τῶν χρωμάτων; . . . Τότε λοιπόν, ἡ καρδία μου ἔγεινε τάρταρος. Ὅλας τὰς ἡμέρας, ὅλας τὰς ὥρας, ὅλας τὰς στιγμὰς, ἔπρεπε νὰ υποφέρω ὅλας τὰς περιφρονήσεις, ὅλα τὰ πείσματα, ὅλα τὰ χαμερπῆ καὶ ἀνανδρα πειράγματα αὐτῆς τῆς οἰκογενείας, τῆς ὁποίας δὲν εἰμποροῦσα νὰ πραγματοποιήσω τὰ κενόδοξα ὄνειρα, τοὺς σήμερον μετὰ κυνικῆς ἀναιδεῖας ὁμολογουμένους πόθους, τῆς ὁποίας εἶχον καταστρέψῃ ὅλας τὰς προσδοκίας. Αὐτοὶ οἱ καλοὶ ἄνθρωποι εἶχον κάμη τὴν ἐξῆς σκέψιν: „Ένας ζωγράφος, εἶνε ἡ εὐτυχία! ὅταν ἀποκτήσῃ φήμην, εἶνε ἡ δόξα τῆς οἰκογενείας μας . . . Ὁ ἰδιός μας εἶνε κωφός, γελοῖος καὶ ἀσχημὸς, τί πειράζει! Ἐντὸς ἐνὸς ἔτους θὰ ἔχωμε κ' ἐμεῖς τὸ παλάτι μας, θὰ εἴμεθα πλούσιοι, θὰ μᾶς ζηλεύουν, θὰ μᾶς ζητοῦν . . . Καὶ ἡ τοαλέττες, καὶ ἡ ἄμαξες, καὶ οἱ χοροὶ, καὶ ὅλη αὕτη ἡ χαϊδευτικὴ ματαιότης, ἡ ὁποία περιστοιχίζει τὰ περίφημα ὀνόματα, ὅλα αὐτὰ θὰ εἶναι ὀδὸς μας!“ . . . Καὶ αἰφνης οὐδὲ ἐν ἐκ τῶν χρυσῶν αὐτῶν ὁνείρων εἶδον πραγματοποιούμενον. Ἀπ' ἐναντίας, ἦλθεν ἡ πενία καὶ ἡ στέρησις . . . Ὁ βίος μου ἦτο ἀποτρόπαιος κόλασις . . . Μὲ τοὺς ἀνυποστόλως ἐκφραζόμενους πόθους, μὲ τὰς μομφάς, αἰτίνας μοῦ ἐξέδερν τὰς σάρκας ὡς κτυπήματα μάστιγος, ἡ ὁμίλια τῶν ἐστρέφετο πάντοτε περὶ εὐφύεις καλλιτέχνας ἀνυψουμένους, περὶ ὀνόματα ὁσμέραι αὐξανομένης φήμης, περὶ πλουτιζόμενους ζωγράφους οἱ ὁποῖοι ἔκαμναν κρότον. Εἰς τὰς διηγῆσεις ταύτας, ἐξογκουμένας μὲ ὅλας τὰς ὑπερβολὰς προστύχου ζηλοτυπίας, ἡ σύζυγός μου ἐδεικνύετο ὀλονὲν σκληροτέρα πρὸς ἐμέ. Μόλις καὶ μετὰ βίας ἀπεκρίνετο εἰς τὰς ἐρωτήσεις, τὰς ὁποίας τῇ ἀπηύθυνον. Μοὶ ὁμίλει δὲ σιγά, ὅπως μὲ ἀναγκάζῃ νὰ ἐπαναλαμβάνω τὰς ἐρωτήσεις μου, διὰ νὰ μοὶ καθιστᾷ μᾶλλον ἐπαισθητὴν τὴν δυστυχίαν μου . . . Καὶ ὅσω σκληροτέρα ἐφέρετο πρὸς ἐμέ, τόσω περισσότερον ἠῤῥεαν ὁ πρὸς αὐτὴν ἔρως μου . . . Πόσα ἔκαμα διὰ νὰ τὴν κάμψω εἰς οἶκτον, πόσας ταπεινώσεις καὶ ἐξευτελισμοὺς ὑπέφερα ἀγογγύστως, πόσας ἐκείας . . . Ἄχ, δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε . . . Οὐδέποτε ἐν μεδιόμα . . . Πάντοτε, πάντοτε ἀναλγητον, λίθινον πρόσωπον! . . . Εἶδετε ποτὲ τὴν Σηρόγγα, τοῦ μεγάλου ἀγαλματοποιοῦ Ῥοδίνου; . . . καὶ γνωρίζετε ἀλγεινότερον καὶ σπαρακτικώτερον ποίημα; . . . Μὲ τὸ πρόσωπον ἀνεξίλεστον, καὶ ἀπελπιστικῶς ὠραῖον, ἡ γυνὴ εἶνε τετραμμένη εἰς αἶδιον φυγὴν . . . ἀνὰ ποίας ἐκτάσεις μυστηρίου! . . . Ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῆς, ἀπαστράπτοντος πάσας τῆς καλλονῆς τὰς λαμπηδόνας, ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῆς μὲ τὴν ἐξαισίαν τῆς σαρκὸς ἀνθηρότητα, συστρέφεται σπαρασσόμενον τὸ σῶμα τοῦ ἀνδρός Οἱ βραχιόνες αὐτοῦ προσπαθοῦσι νὰ περισφίγγωσι μέλος τι τῆς οὐρανίας καλλονῆς, νὰ σταματήσωσι τὴν ἀτελεύτητον φυγὴν . . .

ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ ΕΡΗΜΩ.

Εἰκὼν κατὰ F. Perlberg.

Ἄλλ' εἰς μάτην . . . Ἡ γυνὴ ἀκολουθεῖ τὴν πορείαν αὐτῆς ἀνοικτιρμόνως. Τὸ πρόσωπόν της δὲν θὰ μεταστραφῇ ποτὲ οὐδ' ἐπὶ μίαν μόνην στιγμὴν πρὸς τὸν ἄνδρα, ὅστις κλαίει καὶ καθικετεύει· ποτέ, ποτέ δὲν θὰ σταθῇ. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει εἰς ἐμὲ καὶ εἰς αὐτήν. Ἡ σύζυγός μου ὑπῆρξεν ἡ γυνὴ ἐκείνη, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἡμὴν ἐγώ! Ἀ! εἰς τοῦλάχιστον εἰμφοροῦσα ν' ἀφαιρεθῶ ἐν τῇ τέχνῃ μου! . . . Ἄν εἰμφοροῦσα νὰ δημιουργήσω κατὰ τί! Ἄλλ' ὄχι! . . . Δὲν εἶμαι τίποτε! . . . δὲν ἀκούω τίποτε, δὲν βλέπω τίποτε . . . Εἶμαι κωφός! . . . Αὐτὴν τὴν θλιψίαν, ἡ ὁποία μὲ τρώγει, ἐδοκίμασα εἰς μάτην νὰ τὴν πιέσω, νὰ ἐξαγάγω ἐξ αὐτῆς μίαν κραυγὴν, ἓνα τύπον . . . Καὶ δὲν τὸ κατώρθωσα! . . . Ἐπὶ ἐξ ἑτῆ, ἐπέρασα τὰς νύκτας μου, πλησίον της, μὲ τὴν κεφαλὴν κεκαλυμμένην ὑπὸ τὸ ἐφάπλωμα, σπαρασσόμενος ὑπὸ λύσσης, καταπίνων τὰ δάκρυά μου . . . Κ' ἔπειτα, ἔφυγε, μ' ἐγκατέλιπε . . . Μ' ἐγκατέλιπε χωρὶς νὰ μοῦ εἰπῇ μίαν λέξιν . . . Μίαν ἐσπέραν, εὐρήκα τὸ σπίτι ἀδαιανό . . . Δὲν μοῦ ἄφησε οὔτε ἓνα γράμμα, τίποτε, τίποτε, τὸ

ὁποῖον νὰ μοῦ δεικνύῃ εἰδὸς τι ἀποχαιρετισμοῦ! . . . Δὲν ἐξανῆλθε . . . Ἐφυγα κ' ἐγὼ ἀπ' αὐτὸ τὸ σπίτι, καὶ ἐπέστρεψα εἰς τὴν πτωχὴν μου μητέρα . . . Ἄλλ' ὁ ἔρως μὲ καταδιώκει καὶ μὲ βασανίζει . . . Δὲν κοιμῶμαι πλέον . . . Ὅλας τὰς νύκτας, τρέχω εἰς τοὺς δρόμους, ὡς σκύλος περιπλανώμενος . . . Καὶ ὅσκις διακρίνω, διὰ μέσου κεκλεισμένων δικτυωτῶν παραθυροφύλλων, μικρὰς δεσμίδας φωτός, διαγραφούσας τὴν φεύγουσαν σκιὰν γυναικὸς, αἰσθάνομαι σκληρὰν μακαριότητα, λέγων: „Ἰσὼς εἶνε αὕτη!“

— „Καὶ τί σκοπεύετε νὰ κάμετε;“ τὸν ἠρώτησα.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ κωφοῦ ἔλαβον αἴφνης παράδοξόν τινα ἔκφρασιν ἐξάφνης· καὶ μὲ φωνὴν βιαστικὴν, ἀδιάφρωτον, σχεδὸν κωμικὴν, ἀνέκραξε:

— „Νὰ τὴν φονεύσω, νὰ τὴν φονεύσω, νὰ τὴν φονεύσω! . . . ὦ! ναι, νὰ τὴν φονεύσω! . . . Ἄλλ' ὅταν ἀποθάνῃ ἡ μήτηρ μου. Διότι, ἐννοεῖτε, ὅτι δὲν θέλω νὰ προξενήσω εἰς τὴν ἀγίαν γυναῖκα αὐτὴν τὴν θλιψίαν, νὰ ἔχη υἱὸν δολοφόνον . . . Περιμένω!“

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΩΖΟΜΕΝ ΤΟΥΣ ΠΝΙΓΟΜΕΝΟΥΣ.

Καὶ οἱ μὴ ἐπιστάμενοι τὴν τέχνην τοῦ κολυμβᾶν δύνανται ἐνίοτε, εἰς εὐνοϊκὰς τινὰς περιπτώσεις, νὰ σώσωσι τὸν πνιγόμενον. Ἄν ὁ κινδυνεύων εὐρίσκειται πλησίον τῆς ἀκτῆς, ἀρκεῖ νὰ ἐκτείνωμεν πρὸς αὐτὸν μακρόν τι ἀντικείμενον, ὡς ῥάβδον, κώπην, σχοινίον ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, ἐν ἑλλείψει δὲ παντὸς ἄλλου μέσου, πρέπει ἀμέσως νὰ βγάζωμεν τὸ φύρεμά μας καὶ κρατοῦντες αὐτὸ ἀπὸ τὸ ἄκρον τῆς μιᾶς χειρὶδος νὰ ῥίπτωμεν τὸ ἕτερον ἄκρον πρὸς τὸν κινδυνεύοντα. Δὲν πρέπει δὲ ποτὲ νὰ λησμονώμεν ὅτι ὁ πνιγόμενος ἐπανερχεται συνήθως ἀκόμη μίαν φορὰν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων, πρὶν ἢ ἀποπνιγῇ, καὶ τότε συλλαμβάνει πᾶν ὅ,τι εὖρη πλησίον του· τὸ δὴ λεγόμενον, *πιάνεται ἀπὸ τὰ μαλλιά του*. Εἰς τοιαύτας εὐνοϊκὰς, ὡς εἵπομεν, περιπτώσεις πλεῖστοι ἄνθρωποι ἐσώθησαν ἀπὸ τοῦ πνιγμοῦ διὰ τῆς ἐτοιμότητος καὶ ἀταραξίας τοῦ πνεύματος τῶν παρισταμένων, μὴ κολυμβητῶν.

Ἄλλ' ἐν τῇ ἄνω ἡμῶν ἐρωτήσῃ, „πῶς σώζομεν τοὺς πνιγόμενους“ ἔχομεν κυρίως καὶ κατὰ πρῶτον λόγον ὑπ' ὅφει τοὺς εἰσεύροντας νὰ κολυμβώσιν· ἐρωτῶμεν δέ, κατὰ ποίους τρόπους πρέπει νὰ φερθῇ καὶ ποῖα προφυλακτικὰ μέτρα πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὁ σπεύδων πρὸς σωτηρίαν τινὸς πνιγομένου κολυμβητῆς, ἵνα καὶ ἐκεῖνος σώσῃ καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ζωὴν μὴ διακινδυνεύσῃ; Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶνε τοσοῦτον μᾶλλον σπουδαῖον, καθ' ὅσον καὶ ὁ ἄριστος κολυμβητῆς, μὴ λαμβάνων τὰ ἀπαιτούμενα προφυλακτικὰ μέτρα, ἀντὶ νὰ σώσῃ τὸν κινδυνεύοντα ἐκδέτῃ καὶ τὴν ἰδίαν του ζωὴν εἰς τὸν ἐσχατον κίνδυνον.

Ἀξία μεγίστης προσοχῆς καὶ εὐρυτάτης διαδόσεως εἶναι τὰ ἐξῆς παραγγέλματα:

1) Ὅταν ὁ κολυμβητῆς πλησιάζῃ πρὸς τὸν κινδυνεύοντα, πρέπει νὰ φωνάξῃ πρὸς αὐτὸν μὲ δυνατὴν καὶ σταθερὰν φωνήν, ὅτι δὲν ὑπάρχει κίνδυνος καὶ ὅτι ἐσώθη.

2) Πρὶν ἢ ῥιφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν ὁ κολυμβητῆς πρέπει νὰ ἐκδυθῇ, εἰ δυνατόν, ἐντελῶς καὶ ταχύτατα. Ἄν δὲν ἔχῃ καιρὸν ν' ἀπεκδυθῇ ὅλα του τὰ φορέματα, πρέπει τοῦλάχιστον ἐξ ἀπαντος νὰ λύσῃ τὰς καλτσοδέτας τοῦ ἐσωβράχου του, διότι, ὅταν αἱ ἔσω περισκελίδες μείνωσι

δεδεμέναι, πληροῦνται ὕδατος καὶ ἐμποδίζουσι τὰς κινήσεις του.

3) Ὁ κολυμβητῆς δὲν πρέπει ποτὲ νὰ συλλαμβάνῃ τὸν πνιγόμενον, ἐφ' ὅσον οὗτος κινεῖται ἰσχυρῶς καὶ παλαίει ἀπελπιστικῶς ἐν τῷ ὕδατι. Τὸ κάλλιστον πάντων εἶνε νὰ περιμείνῃ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, μέχρις οὔ ὁ κινδυνεύων ἡσυχάσῃ. Εἶνε ἐσχάτως παράτολμον καὶ κινδυνώδες νὰ συλλαμβάνῃ τις τὸν ἀγωνιζόμενον καὶ παλαίοντα πρὸς τὰ κύματα.

4) Ὅταν ὁ πνιγόμενος ἡσυχάσῃ, τότε ὁ κολυμβητῆς πλησιάζει πρὸς αὐτόν, τὸν συλλαμβάνει ἀπὸ τὴν κόμην, ἀναστρέφει αὐτὸν ὕπτιον (τάνασκελα) ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον, καὶ ἀνωθεῖ αὐτὸν ἀποτόμως διὰ νὰ κρατήσῃ τὴν κεφαλὴν του ὑπεράνω τῶν ὑδάτων. Ἀκολουθῶς ἀναστρέφεται καὶ ὁ κολυμβητῆς ὕπτιος καὶ κολυμβᾷ πρὸς τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς, κρατῶν μὲ τὰς δύο χεῖρας τὴν κόμην τοῦ σωζομένου καὶ θέτων τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, μὲ τὸ πρόσωπον ἐννοεῖται πρὸς τὰ ἄνω, ἐπὶ τῆς κοιλίας του. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ κολυμβητῆς δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ξηρὰν ἀσφαλέςτερον καὶ ταχύτερον ἢ καθ' ὅλον δὴποτε ἄλλον τρόπον. Ὁ ἡσκημένος μάλιστα κολυμβητῆς δύναται νὰ κρατήσῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ δύο ἀνθρώπους ὑπεράνω τοῦ ὕδατος. Τὸ μέγα προτέρημα τῆς μεθόδου ταύτης, ἥτις ἀπεδείχθη ὡς ἡ ἀρίστη πασῶν, εἶνε ὅτι ὁ κολυμβητῆς δύναται συγχρόνως καὶ τὴν ἰδίαν του κεφαλὴν καὶ τὴν τοῦ σωζομένου νὰ κρατῇ ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ κολυμβῶν ὕπτιος ἀντέχει ἐπὶ μακρότατον χρόνον, τοῦθ' ὅπερ ἔχει μεγίστην σπουδαιότητα, ὅταν τις περιμένῃ πλοῖον τι ἢ ἄλλην τινὰ βοήθειαν.

5) Ἐπικρατεῖ γενικῶς ἡ ἰδέα ὅτι ὁ πνιγόμενος, κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ἀγωνίας του, ἀναπτύσσει τοσοῦτο ἀπελπιστικὴν δύναμιν ὥστε ὅ,τι δὴποτε συλλάβῃ διὰ τῶν χειρῶν δὲν τὸ ἀφίνει πλέον. Ἄλλ' ἡ τοιαύτη σπασμικὴ συστολὴ τῶν μυῶνων, ἥτις ὑπὸ τινων ὀνομάζεται „πάσμιμο τοῦ θανάτου“, συμβαίνει σχετικῶς σπανιώτατα. Συνήθως, ὅταν ὁ πνιγόμενος ἀπολέσῃ τὰς αἰσθήσεις, οἱ μυῶνες αὐτοῦ γίνονται ἀεῖποτε ἀσθενέστεροι, μέχρις οὔ αἱ χεῖρες χαλαροῦνται ἐντελῶς καὶ ἀφίνουσιν ἐλεύθερον πᾶν ὅ,τι ἔτυχεν νὰ συλ-